

vore Statsbaner, men man synes jo at nærme sig til Enighed om, at der er anbragt et Beløb af ca. 250 Mill. Kr. i de danske Statsbaner. Det er jo ingen Klat-skillig; men det er et Vidnesbyrd om, hvilket stort Aktiv de danske Statsbaner i og for sig ere. Og nu staa vi dog over for den beklagelige Situation, at denne store Kapital ikke blot ikke giver direkte Udbytte til Statskassen, men den højtærede Finansminister og fungerende Trafikminister har jo betroet os den Hemmelighed, at de danske Statsbaner ville i Aar give et Underskud af ca. 1 Mill. Kr. Jeg er tilbøjelig til at antage, at det endda er et lavt Tal, den højtærede Minister har anslaaet Underskuddet til, men i alt Fald er det stort nok til, at man maa opkaste det Spørgsmaal: Hvad skal der gøres for at bringe en Forandring i de nuværende Forhold, som økonomisk set ere aldeles uforsvarlige. Jeg vil ikke sige, at Hensynet til Udbyttet skal være det ene afgørende; tværtimod, man skal selvfølgelig tage tilbørligt Hensyn til Erhvervslivet. Men det gaar dog ikke an, at man bibeholder en saadan Tilstand her i Landet i dette Forhold, at de mange Medborgere, der sidde hjemme og sjældent eller aldrig benytte vore Statsbaner, nu skulle være med til at betale Penge for de mange, der benytte Statsbanerne. I andre Lande, hvor man har Statsbaner, betragter man dem som et Aktiv for Staten, der naturligvis maa give et Overskud. Men her til Lands er man nu kommet dertil, at man nøjes med et Underskud, og det samtidig med, at man hvert Aar paa Finanslovens § 27 opfører betydelige Beløb til Driftsmateriel samt forskellige Udvidelser og Fornyelser, Udgifter af den Art og Beskaffenhed, at hvis man stod over for private Baner, maatte disse afholde en Del af disse Udgifter af deres egne Driftsindtægter, medens Statsbanerne erholde disse Udgifter dækkede af Statskassen. Det ligger da nær at spørge, hvad der skal gøres, naar man staaer over for en saadan Kalamitet som den, vi staa over for i Øjeblikket, og det er da klart, at der er to Veje at gaa. Den ene Vej er jo at forøge Statsbanernes Indtægter, den anden Vej er at formindske deres Udgifter. Det er den første Vej, vi staa over for her, idet det foreliggende Lovforslag peger i den Retning. Derimod gør det mig ondt, at vi endnu ikke have set Forslag fra den højtærede Minister i den anden Retning, nemlig i Retning af at formindske Udgifterne. Jeg tror, at dette kun vil lade sig gøre ved, at man gaar til en ny

Organisation af de danske Statsbaner. Det Maskineri, der nu arbejder, er for kompliceret og indviklet, og man maa komme til en anden Ordning baade med Hensyn til Statsbanedriftens Administration, dens Sammensætning og Arbejds-metode og med Hensyn til Statsbanean-lægene. Jeg haaber, at den højtærede Minister ved at høre den ærede sidste Taler, der jo er hans Partifælle, vil have faaet et meget levende Indtryk af de stærke Ord, den ærede foregaaende Taler brugte angaaende dette Forhold, at der er et meget indtrængende Ønske i dette Ting om at komme til en Forandring med Hensyn til Statsbanernes Organisation, og det er min Overbevisning, at intet Magtsprog fra den højtærede Minister, som den foregaaende Taler hentydede til, vil bevirke den Nedgang i Udgifterne, som en Omorganisation, en simplificeret Forretningssgang, en større Decentralisation i Modsætning til den Centralisation, som man nu ser udfolde sig paa de danske Statsbaners Omraade, vilde være i Stand til at foranledige.

Hvor meget man skal forlange i Udbytte af Statsbanerne, kan der være forskellige Meninger om. Tidligere har man paa dette Omraade altid ønsket, at man skulde kræve 2 pCt. af den Kapital, der er anbragt i de danske Statsbaner. Jeg mener ikke, det vilde være en urimelig Fordring. Men sammenligner man Statsbanerne med de private Baner, vil det være ærede Medlemmer bekendt, at private Baner, anlagte efter Loven af 8de Maj 1894, have en Forpligtelse til at deres aarlige Driftsoverskud at opspare et Reserve- og Fornyelsesfond, der svarer til 10 pCt. af Anlægskapitalen. Større Fornyelser og Udvidelser kunne kun afholdes af Fondet, for saa vidt det ikke derved bringes ned under 5 pCt. af Anlægskapitalen. Statsbanerne eje som bekendt Halvdelen af de private Baner, der ere anlagte siden 1894, og naar man har stillet en saadan Fordring til de private Baner, i hvilke Staten kun ejer Halvdelen, er det vel ikke urimeligt, om man stillede en lignende Fordring til Statsbanerne, som helt ejes af Staten. Jeg mener da, at Statsbanernes Budget fremtidig skulde affattes saaledes, at der hvert Aar henlægges et vist Beløb til et Reservefond. Størrelsen heraf kan jo være Genstand for nærmere Overvejelse. Udgiften hertil maatte saa opføres paa Finanslovens § 6, og af dette Fond maatte man da afholde de Udgifter, som nu for en væsentlig Del ere opførte paa Finanslovens § 27, medens f. Eks. Anskaffelsen af Damp-